

Temat pierwszy:

„Bez wiary nie można podobać się Bogu”

(Hbr 11,6)

I. PODSTAWY TEOLOGICZNO-BIBLIJNE

1. TEKSTY BIBLIJNE

„Czyż może matka zapomnieć o swoim dziecku? Nawet gdyby ona zapomniała, Ja o tobie nie zapomnę” (Iz 49,15).

Oto wspaniale wyznanie miłości Boga do człowieka. Biblia ukazuje, kim Bóg jest dla niego. Boża miłość i troska pobudzają, aby w ręce Boga złożyć teraźniejszość i przyszłość. On jest naszym Ojcem, Dobrym Pasterzem, który prowadzi po drogach naszego życia. Biblia ukazuje sens i wartość zawierzenia Bogu swojego życia. Prawdę tę przekazuje m.in. autor Psalmu 23:

**„Pan jest moim Pasterzem, nie brak mi niczego.
Pozwala mi leżeć na zielonych pastwiskach.
Prowadzi mnie nad wody, gdzie mogę odpocząć,
Orzeźwia moją duszę.
Wiedzie mnie po właściwych ścieżkach
przez wzgląd na swoją chwałę.
Chociażbym chodził ciemną doliną,
zła się nie ulękne, bo Ty jesteś ze mną.
Kij Twój i laska pasterska są moją pociechą”.**

„Naród i królestwo, które by Bogu nie służyły, zginie, a narody pustoszeniem pustoszone będą” (Iz 60, 12 - starsze tłumaczenie tekstu).

Już prorok Izajasz przestrzegał ludzi tamtego, ale i współczesnego świata przed konsekwencjami życia "bez Boga". Dzisiaj jesteśmy świadkami pojawiania się rozmaitych ideologii niszczących człowieka i społeczeństwo, w którym on żyje.

„Choćbyś mnie zabił, będę Ci ufał” (Hi 13,15).

Biblia wzywa do całkowitego zaufaniu Bogu. Na progu wieczności odkryjemy, jak głęboki sens miało to wszystko, co nas w życiu spotkało. W innym świetle ujrzymy osobiste, a czasem bardzo trudne doświadczenia życiowe. Zrozumiemy, że ostatecznym celem było nasze dobro. Przyjęcie wszystkiego, co Bóg zsyła lub dopuszcza, zawsze człowiekowi wychodzi na dobre.

Po darze, jakim jest życie, wiara jest darem najcenniejszym. Po co żyć, jeśli człowiek nie wie, dlaczego żyje, co stanowi o sensie i wartości jego życia, jakie jest jego przeznaczenie? To właśnie wiara nadaje sens i kierunek życiu. Bez wiary w Boga łatwo zagubić nie tylko sens życia, ale także miarę tego, co dobre, a co złe. W świetle wiary wszystko nabiera głębi. Człowiek wierzący i powierzający się Bogu nie goni za idolami tego świata, nie buduje też swego życia na piasku grząskich ideologii, skoro za fundament ma Boga i wiarę w Niego. Buduje na skale i wie, że ani burze, ani wichry tego świata nie obrócą w ruinę jego budowli. Na Bogu, który jest *skalą*, przetrwa to, co buduje. Wiara prowadzi ku prawdziwej wolności. Bóg jest Wyzwawcą. Wyzwala z grzechów, z wszelkiego zła, które nas więzi. Wiara wyzwala z egoizmu, z poczucia beznadziejności, ze wszystkiego, co zniewala i poniża człowieka. Wprowadza także w przestrzeń prawdy, miłości, nadziei, sprawiedliwości i pokoju.

2. WSPÓŁCZESNY PRZYKAZ MAGISTERIUM KOŚCIOŁA

Jezus przyniósł ludzkości *Dobrą Nowinę*. Swoim życiem i cierpieniem wysłużył zbawienie. W Nim Bóg pojednał świat ze sobą. Dzisiaj jednak wielu odchodzi od Ewangelii. Europa i nasza Ojczyzna zapomina często o swoich chrześcijańskich korzeniach. Wielu chciałoby zlaicyzować Europę. Nasz Wielki Rodak wskazywał na ten palący problem:

*Całe kraje i narody, w których niegdyś religia i życie chrześcijańskie kwitły i dały początek wspólnocie wiary żywej i dynamicznej, dzisiaj wystawiane są na ciężką próbę, a niekiedy podlegają procesowi radykalnych przemian wskutek szerzenia się zubożenia, sekularyzmu i ateizmu - Jan Paweł II, **Christifideles laici (nr 34)**.*

Jak zaradzić współczesnemu kryzysowi wiary? Czy my, jako chrześcijanie nie stajemy się *niewiernymi*? - czyli ludźmi bez wyznawanych i przeżywanych wartości? Rozkwit wiary przyczynia się do rozwoju Królestwa Bożego i prowadzi do odnowy i przemiany świata. Stąd kierowane do nas Polaków wołanie:

*Musicie być mocni, drodzy bracia i siostry! Musicie być mocni tą mocą, którą daje wiara! Musicie być mocni mocą wiary! Musicie być wierni! Dziś tej mocy bardziej wam potrzeba niż w jakiegokolwiek epoce dziejów. Musicie być mocni mocą nadziei, która przynosi pełną radość życia i nie pozwala zasmucać Ducha Świętego! Musicie być mocni mocą miłości, która jest potężniejsza niż śmierć (...) Musicie być mocni, drodzy bracia i siostry, mocą tej wiary, nadziei i miłości świadomej, dojrzałej, odpowiedzialnej, która pomaga nam podejmować ów wielki dialog z człowiekiem i światem na naszym etapie dziejów - dialog z człowiekiem i światem, zakorzeniony w dialogu z Bogiem samym: z Ojcem przez Syna w Duchu Świętym - dialog zbawienia - Jan Paweł II, **Musicie być mocni...**, (Kraków, 10.06.1979).*

Wiara posiada wielkie znaczenie w życiu każdego człowieka, zwłaszcza młodego, który poszukuje sensu swego życia. W tej wędrówce, którą jest życie człowiek młody szuka ideału i autorytetu, któremu mógłby zaufać:

*Wokół was rozbrzmiewa wiele słów, ale tylko Chrystus ma słowa, które nie ulegają wytarciu z biegiem czasu, ale pozostają na wieki. Okres, który przeżywacie, narzuca wam pewne rozstrzygające wybory: specjalizację w studiach, ukierunkowanie w pracy, samo zaangażowanie w społeczeństwie i w Kościele. Ważne jest, byście zdali sobie sprawę, że - wśród tak licznych pytań, jakie przed wami stają - rozstrzygające pytania nie dotyczą tego, "co". Zasadnicze pytanie dotyczy Tego, "kto": do "kogo" się udać, za "kim" pójść, "komu" zawierzyć swoje życie - Jan Paweł II, **Homilia, (Tor Vergata, 20.08.2000)**.*

3. NAUCZANIE PAPIEŻA FRANCISZKA

Wartość wiary słusznie przyrównuje się do światła, które jest wielkim dobrodziejstwem. Światło wiary, która jest wielkim darem, zdolne jest oświetlić całe życie człowieka:

*Dlatego pilne staje się odzyskanie światła, które jest właściwą cechą wiary, bo kiedy gaśnie jej płomień, wszystkie inne światła tracą w końcu swój blask. Światło wiary ma bowiem szczególny charakter, ponieważ jest zdolne oświetlić całe życie człowieka (...) Wiara rodzi się w spotkaniu z Bogiem żywym, który nas wzywa i ukazuje nam swoją miłość, miłość nas uprzedzającą, na której możemy się oprzeć, by trwać niezłomnie i budować życie. Przemienieni przez tę miłość, otrzymujemy nowe oczy, doświadczamy, że jest w niej zawarta wielka obietnica pełni i kierujemy spojrzenie w przyszłość. Wiara, którą przyjmujemy od Boga jako dar nadprzyrodzony, jawi się jako światło na drodze, wskazujące kierunek naszej wędrówki w czasie - Franciszek, **Encyklika Lumen fidei (nr 4)**.*

Papież Franciszek wzywa ludzi młodych do całkowitego zawierzenia Bogu. Zachęca, aby iść do Niego ze wszystkim, także z tym, co trudne i co jest ludzką słabością:

*Drodzy młodzi, nie wstydźcie się zanieść Mu wszystkiego, a zwłaszcza słabości, trudów i grzechów w spowiedzi: On potrafi was zaskoczyć swoim przebaczeniem i pokojem. Nie bójcie się powiedzieć Mu "tak" z całym entuzjazmem serca, odpowiedzieć Mu wielkodusznie, pójść za Nim! Nie dajcie sobie znieczulić duszy, ale dążcie do pięknej miłości, która wymaga również wyrzeczenia i mocnego "nie" dopingowi sukcesu za wszelką cenę i narkotykowi myślenia tylko o sobie i swojej wygodzie - Franciszek, **Homilia, (Campus Misericordiae, 31.07.2016)**.*

4. TEKSTY POPULARNO-NAUKOWE

Piotr Rostworowski OSB, *Wytrwale kochaj Boga, (Tyniec 2015):*

Wiara jest darem Bożym i zadaniem. Jest podstawą naszego życia religijnego, życia z Bogiem (...). *Na tym polega dzieło Boga* - powiedział Jezus - *abyście uwierzyli w Tego, którego On posłał* (J 6,29). Wiara jest Bożym darem i zadaniem.

Jezus mówi w bardzo mocnych słowach, że *kto chce iść za Mną, niech się zaprze samego siebie (...) i niech Mnie naśladowuje* (Łk 9,23). Wszystkie nasze obowiązki, wszystkie przykazania Boże są objawieniami daru Bożego. Pokazują, cośmy otrzymali i że można tego od nas wymagać. Podstawowym naszym zadaniem jest więc wiara w Boga i Syna Jego, Jezusa Chrystusa. Niektórzy dzisiaj chcą ograniczyć wymagania. Piszą: „Wystarczy, żeby być dobrym człowiekiem”. Czytałem nawet, że „Bóg nie będzie od ciebie wymagał wiary, nie będzie cię pytał, czy jesteś wierzącym, czy niewierzącym, bylebyś był dobrym człowiekiem”. Ale objawienie Boże mówi inaczej.

Wspaniały jest rozdział jedenasty Listu do Hebrajczyków, który mówi o wierze ludzi w Starym Testamencie. Kiedy się go czyta, można odnieść wrażenie, że są oni jakby nad światem. Wszystko widzą w innym świetle, rozumieją myśl Bożą i nie przejmują się tym, co się dzieje, bo są jakby zahaczeni gdzieś wyżej. I taka właśnie jest wiara.

Zauważmy, że w Nowym Testamencie Chrystus szuka wiary, jest niesłuchanie wrażliwy na jej przejawy, cieszy się nią i smuci się, gdy jej nie zastaje. Jest wtedy jakby sparaliżowany w swoim działaniu, ale gdy spotyka zawierzenie, czyni wielkie cuda. Wszystkie choroby w Ewangelii, wszystkie nędze ludzkie, które Chrystus spotyka, są nieuleczalne, beznadziejne. Nie wiadomo tylko, jak było z chorobą teściowej św. Piotra, czy była nieuleczalna. Ale wszystkie inne, aż do śmierci włącznie (paralitycy, ślepi...) to były beznadziejne sytuacje. Ewangelia nas uczy, że Pan Jezus interweniuje w takich sytuacjach, żeby człowiek zrozumiał, że może być zbawiony tylko cudem. I dlatego ty możesz liczyć w swoim życiu na cud. I nie tylko możesz, ale powinienes. Chrystus tak chce i przyjmuje tych wszystkich ludzi, ucząc, że powinni liczyć na cud, na Jego cudowną interwencję.

Piękny jest ten obrazek z Ewangelii (Mt 9,23-26): kobieta, która dwanaście lat jest cierpiąca. Próbowała się leczyć wszystkimi ludzkimi środkami, ale nic nie mogło jej uwolnić od nieładu, który w niej był. I wtedy pomyślała: „Żebym tylko dotknęła rąbka Jego szaty” (por. Mt 9,21). I w tym jednym momencie wszystko w niej zostało uzdrowione, przez dotknięcie rąbka Jego szaty! Choć było to zastarzałe zło. I to uczy człowieka, że i w nim może być zastarzałe zło i różne komplikacje, z których on absolutnie nie może wyjść. Wtedy trzeba dotknąć rąbka Jego szaty. Ale jak? Zawierając, bo wiara jest cudowną zdolnością dotknięcia Bóstwa.

Nasza wiara ma oświecać. Musimy ją więc czerpać z tego szczególnego źródła, jakim jest Pismo święte. Zawiera ono potężną moc Bożą, która działa na naszego ducha. Musimy mieć gotowość do dostosowywania i poprawiania siebie według tego, czego uczy nas Pismo święte, to wielkie źródło, z którego ciągle czerpiemy umocnienie dla naszej wiary.

5. BIBLIOGRAFIA UZUPEŁNIAJĄCA

Franciszek, Encyklika *Lumen fidei* (na stronach www).

Jan Paweł II, *List do Młodych całego świata*, 31.03.1985 (na stronach www).

Jan Paweł II, *Homilia w czasie Mszy Św. odprawionej na Błoniach. Musicie być mocni tą mocą, którą daje wiara*, Kraków, 10.06.1979 (na stronach www).

Katechizm Kościoła Katolickiego, Poznań 1994 (na stronach www).

Dajczer T., *Rozważania o wierze*, Częstochowa 1992 (na stronach www).

D'Souza D., *To wspaniałe chrześcijaństwo*, Kraków 2011.

Penna R., *DNA chrześcijaństwa. Tożsamość chrześcijan*, Kraków 2011.

Wierzyć i rozumieć. Refleksje nad przesłaniem wiary w Katechizmie Kościoła Katolickiego, red. G.

Dziewulski, M. Marczak, A. Perzyński, J. Wolski, Łódź 2013.

Wons K., *Pogłębić wiarę w Jezusa. Rekolekcje ze św. Łukaszem*, Kraków 2006.

II. TEKSTY DO PRAC W ZESPOŁACH I KOŁACH SYNODALNYCH

„Bez wiary nie można podobać się Bogu” (Hbr 1,6)

Temat nr 1

Biblijne:

1. Apostołowie prosili Pana: «Przymnóż nam wiary!» Pan rzekł: «Gdybyście mieli wiarę jak ziarnko gorczycy, powiedzielibyście tej morwie: "Wyrwij się z korzeniem i przesadz się w morze!", a byłaby wam posłuszna” (Łk 5,6).
2. „Wtedy zaczął wołać: Jezusie, Synu Dawida, ulituj się nade mną! (...) Co chcesz, abym ci uczynił? Odpowiedział: Panie, żebym przejrzał. Jezus mu odrzekł: Przejrzyj, twoja wiara cię uzdrowiła” (Łk 18,38-42).
3. „Bez wiary nie można podobać się Bogu” (Hbr 11,6).
4. "Wiara (...) jest poręką tych dóbr, których się spodziewamy, dowodem tych rzeczywistości, których nie widzimy” (Hbr 11, 1).

Papieskie:

1. **Lumen fidei:** „Dlatego pilne staje się odzyskanie światła, które jest właściwą cechą wiary, bo kiedy gaśnie jej płomień, wszystkie inne światła tracą w końcu swój blask. Światło wiary ma bowiem szczególny charakter, ponieważ jest zdolne oświetlić całe życie człowieka (...) Wiara rodzi się w spotkaniu z Bogiem żywym, który nas wzywa i ukazuje nam swoją miłość, miłość nas uprzedzającą, na której możemy się oprzeć, by trwać niezłomnie i budować życie. Przemienieni przez tę miłość, otrzymujemy nowe oczy, doświadczamy, że jest w niej zawarta wielka obietnica pełni i kierujemy spojrzenie w przyszłość. Wiara, którą przyjmujemy od Boga jako dar nadprzyrodzony, jawi się jako światło na drodze, wskazujące kierunek naszej wędrówki w czasie” (nr 4).
2. **Lumen fidei:** „Kościół nie zakłada bowiem nigdy wiary jako faktu oczywistego, lecz jest świadomy, że ten Boży dar trzeba karmić i umacniać, by nadal wskazywał mu drogę” (nr 6).
3. **Lumen fidei:** „Wiara z konieczności ma formę kościelną, wyznawana jest z wnętrza ciała Chrystusa jako konkretna komunია wierzących. Właśnie z tej kościelnej przestrzeni otwiera ona poszczególnych chrześcijan na wszystkich ludzi” (nr 16).
4. **Lumen fidei:** „Nie można wierzyć samemu. Wiara nie jest tylko indywidualnym wyborem dokonującym się we wnętrzu wierzącego, nie jest odizolowaną relacją między «ja» wiernego i «Ty» Boga, między autonomicznym podmiotem i Bogiem. Ze swej natury otwiera się ona na «my», wydarza się zawsze we wspólnocie Kościoła” (nr 39).
5. Papież Franciszek: „W owym czasie Apostołowie prosili Pana: Przymnóż nam wiary” (Łk 17,5-6)! Myślę, że wszyscy możemy powtórzyć te słowa błagania (...). Także i my, jak apostołowie powiedzmy do Pana Jezusa: „Przymnóż nam wiary”. Tak, Panie, nasza wiara jest mała, nasza wiara jest słaba, krucha, ale przekazujemy ją Tobie, taką jaką jest, abyś sprawił jej wzrost” (*Aniół Pański*, 16.10.2013).
6. Papież Franciszek: „Wiara w moim przypadku narodziła się ze spotkania z Jezusem. Było to spotkanie osobiste, które poruszyło moje serce oraz nadało kierunek i nowy sens mojej egzystencji. Lecz jednocześnie spotkanie to zostało umożliwione przez wspólnotę wiary, w której żyłem i dzięki której zyskałem dostęp do mądrości Pisma Świętego, do nowego życia, które niczym źródło tryskające wypływa z Jezusa poprzez sakramenty, do braterstwa ze wszystkimi i do posługi ubogim, będącym prawdziwym wizerunkiem Pana. Bez Kościoła — proszę mi wierzyć — nie mógłbym spotkać Jezusa, choć jestem świadomy, że ten ogromny dar, jakim jest wiara, przechowywany jest w kruchych naczyniach glinianych naszego człowieczeństwa. A zatem właśnie na podstawie tego osobistego doświadczenia wiary, przeżytego w Kościele, mogę swobodnie wysłuchać Pana pytań i próbować, razem z Panem, szukać dróg, których przynajmniej pewien odcinek moglibyśmy pokonać razem” (list Papieża Franciszka do Eugenia Scalfariego, 11 września 2013 r. w dzienniku «la Repubblica»).

Zaleca się lekturę całej encykliki **Lumen fidei**.

Inne:

1. *Katechizm Kościoła Katolickiego:* „Akt (wiary) wierzącego nie odnosi się do tego, co się wypowiada, ale do rzeczywistości za pomocą formuł wiary. One pozwalają nam wyrażać i przekazywać wiarę, celebrować ją we wspólnocie, przyswajając ją sobie i coraz bardziej nią żyć” (nr 170).
2. Abraham Heshel: „Upadek religii nie wynika stąd, że została odrzucona, ale stąd, że dla samych wierzących stała się nieistotna, zwietrzała, przygniatająca, mdła. Gdy wiara staje się raczej dziedzictwem niż żywym źródłem, gdy religia przemawia bardziej w imię autorytetu niż głosem współczucia jej przesłanie, traci znaczenie”.

III. PYTANIA DLA ZESPOŁÓW I KÓŁ SYNODALNYCH

1. Czy czujesz się kochany przez Boga? Jeśli nie, to co mógłbyś zmienić, aby odczuć tę miłość? Jeśli tak, to spróbuj opisać swoje doświadczenie Bożej miłości? – tekst pomocniczy: encyklika **Lumen fidei (nr 20)**.

2. Jak rozumiesz (przeżywasz) obecność Boga w twoim życiu, w twojej rodzinie...?

3. Jaka masz relację z Bogiem / z Jezusem Chrystusem? (nazwij tę relację, określ jej głębię na podobieństwo ludzkich odniesień – tekst pomocniczy: encyklika **Lumen fidei (nr 17. 36)**).

4. Ponieważ **zwyczajną drogą i szansą budzenia dziś wiary w młodych** jest kontakt za pośrednictwem rekolekcji szkolnych, katechezy szkolnej i bierzmowania, to jak można by je (lepiej) dla ożywienia relacji z Jezusem?

5. W jaki sposób można lepiej wykorzystać możliwość i szansę **3 dni ustawowo przeznaczonych na rekolekcje szkolne** (w których uczestniczy więcej młodzieży niż w katechezie), aby zaowocowały rozbudzeniem i wzrostem w wierze? Czy można lepiej wykorzystać zewnętrzne okoliczności jak miejsce (np. kościół parafialny i zaniedbana salka katechetyczna, szkoła z klasą lekcyjną i salą gimnastyczną, hala sportowa, sala teatralna..) albo czas spotkań (np. pora roku – zimny kościół wiosenną porą) albo forma spotkań (np. trzydniowa pielgrzymka, debata oxfordzka, kurs ewangelizacyjny, wyjazd) albo osoby prowadzące, także świeccy? Jakie formy przeżywania wiary posiadają uznanie u młodzieży i oddziaływanie? Kluczowe jest tu poszukiwanie nowych, realnie owocniejszych form, prowadzących do wykorzystania istniejących szans.

6. Przez co **tradycja pielgrzymki maturzystów**, dość mocno osadzona w świadomości młodych i pozytywnie przez nich postrzegana, może nabrać charakteru bardziej ewangelizacyjnego?

7. Jakie znam **doświadczenia duszpasterskie młodzieży z innych diecezji**, które bym rekomendował do wykorzystania w swojej parafii?

8. **Kiedy jeszcze** istnieje możliwość zaproponowania młodym doświadczenia wiary?

9. Jakimi działaniami i metodami można docierać ewangelizacyjnie do tej grupy **młodzieży, która „już” nie praktykuje, „ale jeszcze” nie jest wroga religii, wierze i Kościołowi?** (kancelaria parafialna jest nadal jedyne typu miejscem i okazją spotkania z osobami pozostającymi poza oddziaływaniem duszpasterskim).

10. Jakie znasz osoby powszechnie rozpoznawalne, które **nie boją się i nie wstydzą otwarcie mówić i rozmawiać o swojej wierze** z rówieśnikami, dzielić się własnym przeżyciami i doświadczeniami wiary? Skąd bierze się ich odwaga?

11. W jaki sposób można by **wykorzystać godzinę wychowawczą**, aby – co prawda pośrednio – dotrzeć do młodzieży z orędziem Ewangelii wyzwajającym z nałogu, uzdrawiającym ze złych doświadczeń rodzinnych i przeszłości?

12. Ewangelizatorami młodzieży jest w pierwszym rzędzie sama młodzież, w jaki sposób powoływać i przygotowywać **grupy młodych ewangelizatorów**, zwłaszcza w parafii wiejskiej, którzy mogliby pośredniczyć w osobistym porekolekcyjnym spotkaniu rówieśników z duszpasterzem w celu rozmowy, spowiedzi, włączenia w grupę młodzieżową...? Odpowiedz uwzględniając zróżnicowanie miejskiego i wiejskiego charakteru parafii?